

ضرورت بومی سازی آموزش حسابداری در دانشگاه‌ها مطالعه موردی: دیدگاه شاغلان حرفه حسابداری در شهرستان بیرجند

فاطمه زین‌الدینی میمند - مربی گروه علوم تربیتی دانشگاه پیام نور

مجتبی ابراهیمی رومنجان (نویسنده مسئول)، دانشجوی دکتری حسابداری - دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند، باشگاه

پژوهشگران و نخبگان، بیرجند، ایران ebrahimi362@yahoo.com

محمد خراشادی - مدرس دانشگاه فنی و حرفه‌ای (آموزشکده فنی پسران بیرجند)

چکیده - تجربه روشن ساخته است که بسیاری از تکنیک‌ها و روش‌های بومی در عرصه تولید، فرهنگ و اجتماع در جامعه محلی به دلیل سازگاری و تطابق با زیست بوم این جوامع، همان روش‌هایی هستند که امروزه معرف روش‌های رسیدن به توسعه پایدار می‌باشند. لذا هدف اصلی این تحقیق بررسی سودمندی آموزش حسابداری با رویکرد بومی در شهرستان بیرجند می‌باشد. برای دستیابی به اهداف تحقیق ۳ فرضیه مطرح و اطلاعات لازم از طریق پرسشنامه محقق ساخته که روایی آن به تایید رسیده با پایایی ۸۸ درصد جمع‌آوری شد. جامعه آماری شامل کلیه افراد شاغل در حوزه مالی شرکت‌های خصوصی و بخش دولتی در شهرستان بیرجند بوده و نمونه آماری به روش در دسترس به تعداد ۱۱۰ تن بوده است. نتایج حاصل از به کارگیری آزمون‌های آماری «t» مستقل، «t» تک متغیره و آنالیز واریانس یک طرفه برای فرضیات تحقیق، نشان داد که از دیدگاه افراد مورد مطالعه، آموزش حسابداری با رویکرد بومی باعث افزایش کارایی فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری برای ورود به بازار کار می‌شود. همچنین تفاوت دیدگاه در افراد مورد مطالعه بر اساس ویژگی‌های جمعیت شناختی در خصوص فرضیات تحقیق وجود نداشت.

کلمات کلیدی: آموزش، بومی سازی، برنامه‌ریزی آموزشی، حسابداری، آموزش عالی.

مقدمه

حسابداری در جهان نزدیک به بیش از شش هزار سال سابقه دارد و رکن اصلی نظام اطلاع‌رسانی مالی و اقتصادی هر جامعه به‌شمار می‌رود. شکل‌گیری این رشته در ایران به قبل از انقلاب و حدود بیش از نیم قرن قبل بر می‌گردد حال با گذشت یک قرن از استقلال این رشته و آموزش آن در دانشگاه‌ها و همچنین گذشت

نیم قرن از شکل‌گیری آن در ایران و دسترس فراوان به انبوه اطلاعات علمی و تحقیقات مالی در دهه اخیر، جایگاه آموزش و کاربرد آن در ایران چگونه است؟

دانشگاه‌ها یکی از مهمترین اجزای نهاد آموزش و مهمترین عوامل شکل‌دهی جهان تلقی می‌شود. از دانشگاه‌ها انتظار می‌رود تا توجه خود را معطوف به پرورش فارغ‌التحصیلانی نمایند که در زمینه فنون و علوم تولید نرم افزاری و برآورد ساختن نیازهای اقتصاد بازار کارایی داشته باشد.

به دلیل دگرگونی‌های شدیدی که امروزه دنیای آموزش عالی را تحت تاثیر قرار داده است، اهداف، برنامه‌ها و جهت‌گیری دانشگاه‌ها بیش از پیش در کانون توجه واقع شده‌اند. مروری بر تحولات آموزش عالی از ظهور اولین دانشگاه در قرن سیزدهم تا به امروز نشان می‌دهد آموزش عالی همواره نهادی پویا و متغیر بوده و همگام با تحولات و ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و معرفتی تغییر کرده است. برخی از عوامل ایجاد تحول در نظام‌های آموزش عالی جهانی شدن، بین‌المللی شدن و بومی شدن هستند.

نگاهی به تغییرات صورت گرفته در بیشتر دانشگاه‌های دنیا نشان می‌دهد برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران دانشگاه‌ها با توجه به میزان دل‌بستگی به مقوله دانش بومی، دانش جهانی، هویت ملی و هویت جهانی رویکرد متفاوتی در برنامه‌ریزی‌های خود اتخاذ کرده‌اند (قاسم‌پور دهاقانی و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۵).

به عقیده عده‌ای از صاحب‌نظران نیز بهتر است نحوه آموزش حسابداری با بازار کار آن در هر منطقه با یکدیگر هم‌تراز باشد چرا که باعث ایجاد تناسب میان نیاز و ظرفیت جهت نزدیک سازی شرایط موجود به شرایط مطلوب‌تر در آموزش آن در هر منطقه شود. منظور از نیاز، میزان اهمیت یک آیتم خاص در شرایط ایده‌آل است و منظور از ظرفیت، میزان وسعت یک مورد خاص در شرایط موجود می‌باشد (Ismail & King, 2007: 4). از این رو بهتر است دانشگاه‌ها در آموزش حسابداری با توجه به کارایی آن در هر حوزه بومی، رویکرد متفاوتی در برنامه‌ریزی‌های خود اتخاذ کنند.

بیان مساله

مباحث و انتقادهایی که به تازگی از مبانی علم جدید، هویت ملی و هویت اجتماعی به دنبال پدیده جهانی شدن توسط اندیشمندان مختلف صورت گرفته، موجب پیدایش مفاهیم تازه‌تری همچون «دانش بومی» و «بومی سازی» شده است. منظور از دانش بومی هر نوع دانشی است که در بستر اجتماعی خاص قرار دارد (قاسم‌پور دهاقانی و همکاران، ۱۳۸۹: ۸). برخی بومی سازی را به معنای اشاعه، انطباق و رشد پارادایم دانش، فناوری، هنجارهای رفتاری و ارزش‌های محلی در موقعیت و بستر خاص می‌دانند (Cheng, 2000: 16). این تعریف دو برداشت را به ذهن متبادر می‌کند: اول این که، بومی سازی یعنی انطباق همه هنجارها، ابتکارات و

ارزش‌هایی که هدف‌شان تحقق بخشیدن به نیاز جامعه است. دوم این‌که، بومی سازی یعنی ارتقای ارزش‌های محلی، هنجارها و مسائل مورد علاقه، مشارکت و التزام به فعالیت‌ها در سطح جامعه است.

آماده‌سازی جوانان برای اشتغال، همواره یکی از اهداف نظام آموزش رسمی بوده است (نفیسی، ۱۳۷۷). آموزش عالی یکی از مهم‌ترین سرمایه‌گذاری‌ها در منابع انسانی است. زیرا با ارتقای دانش، نگرش و مهارت‌های افراد به توسعه اقتصادی کمک می‌کند. برای مثال، توصیه‌نامه‌های اجلاس‌های یونسکو اغلب بر رسالت موسسات آموزشی از ابتدایی تا عالی برای آماده سازی فرد جهت احراز شغل مناسب تاکید داشته است (اجلاس‌های پاریس، ۱۹۸۶ ژنو، ۱۹۸۹ ژنو - به نقل از نفیسی، ۱۳۷۷). به نظرمی‌رسد اگر در ایران هم برنامه‌هایی تدوین شود که افراد را برای دستیابی به یک شغل مناسب آماده سازد بهتر است.

مهرعلیزاده و آرمن (۱۳۸۶) نیز ابراز داشتند که در بازار کار دانش آموختگان مقطع کارشناسی در دانشگاه‌های دولتی ایران، در زمینه مطابقت تجارب و برنامه‌های آموزشی دوره کارشناسی با نیاز موجود در بازار کار ناهماهنگی وجود دارد. لذا بهتر است سازمان آموزش عالی برنامه‌هایی را تدوین نمایند که مورد نیاز بازار کار منطقه بومی باشد. از این‌رو باید به گونه‌ای به اصلاح، بازنگری و جهت‌دهی به برنامه‌های درسی در آموزش عالی پرداخت که هم منسجم باشد و هم پاسخگوی دگرگونی‌های ایجاد شده از جمله تحولات دنیای کار.

بومی سازی به عنوان یک متغیر بررسی ارزش‌های زیربنایی جامعه را پوشش می‌دهد و رابطه مستقیم با فرهنگ و اخلاق فردی و اجتماعی دارد آموزش عالی وظیفه تولید و توزیع دانش را دارد. از دیدگاه اقتصاددانان آن یک بنگاه خدماتی در نظر گرفته می‌شود چرا که می‌بایست خدمات علمی، آموزشی و پژوهشی را ارائه دهد، زنجیر تولید آن شامل تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان و مصرف‌کنندگان خواهد بود، پس توسعه علمی را این نهاد بر عهده دارد، آموزش به امر توزیع علم می‌پردازد و پژوهش تولید دانش را بر عهده دارد، در این جایگاه دانشجو به عنوان عضوی از جامعه هم در تولید علم است و هم مصرف‌کننده دانش، او باید نیازهای جامعه را پاسخگو باشد. لذا توجه به خواسته‌ها، تمایلات، نیازهای فرهنگی و اخلاقی و نیازهای بومی او برای حل معضلات جامعه پیرامون، چرا که او تولید آموزش عالی است و به عنوان متخصص وارد بازار کار می‌شود، باید مورد توجه قرار گیرد. توسعه علمی همانند توسعه اقتصادی امری شدنی است ولی پیچیده‌تر و بلند مرتبه‌تر است، اگر توسعه علمی را که متولی آن آموزش عالی است و باید نیاز جامعه را به لحاظ تربیت متخصصان برآورده سازد با مدیریت علم در نظر گرفت شود، پس باید آموزش عالی اداره کردن علم را بر عهده داشته باشد تا به توسعه آن برسد بر این اساس اظهار نگرانی و دغدغه مسئولان نسبت به توسعه علمی بدون عنایت به بومی سازی پسندیده است (اخوی راد، ۱۳۸۹: ۲۵).

عدم مطابقت علوم با نیازهای جامعه موجب می‌شود این تصور به وجود بیاید که ما با افراد گنگی تعامل می‌کنیم که صحبت‌هایمان را متوجه نمی‌شوند و علت آن این است که نظریه‌ها در فضای دیگری شکل گرفته و اهداف دیگری را دنبال می‌کنند؛ در حالی که می‌بایست در فضای داخلی شکل بگیرند یا حداقل برای بومی سازی آنها تلاش شود (مختاری و همکاران، ۱۳۹۰: ۳۸).

یکی از راهکارهای توسعه علوم اجتماعی در کشورهای غیر غربی این است که این علوم را با بوم یا زمینه فرهنگی و اجتماعی این کشورها سازگار کرد. اصل اساسی بومی سازی، احترام به نسبی بودن عناصر فرهنگی و مسائل اجتماعی است (مختاری و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۹). بومی سازی دانش این نیست که دانش علم تولید مواد نداشته باشیم و با مهندسی معکوس، قطعه‌ای خارجی را شبیه‌سازی کنیم. به عقیده عده‌ای از صاحب‌نظران نیز بومی سازی دانش باید از دانشگاه و از قطب‌های علمی سرچشمه گرفته و تحقیقات دانشگاهی این امر را ضروری جلوه دهد.

امروزه دانش بومی و نیز رویکرد بومی سازی دانش در جوامع کاملاً مختلف و دارای درجات و شدت و ضعف فراوانی است. دانش بومی، به باور متخصصان، معرفتی است که در طول زمان توسط افراد مختلف در جامعه‌ای پدید آمده و اشاعه یافته و بدیهی است که این دانش در اجتماعات مختلف، مبتنی بر بن‌مایه‌های متفاوتی است؛ بنابراین معرفت و دانشی که از نگاه آنان معتبر و ارزشمند است، ممکن است از سوی جوامع دیگر سودمند نباشد و حتی اعجاب برانگیز نخواهد بود که نظام دانش بومی و محلی در جوامع مختلف از همدیگر متفاوت باشد. چنگ معتقد است اگر قوت دانش بومی چشمگیر باشد، می‌تواند در رشد و توسعه ملت‌ها و نیز رشد و توسعه دانش جهانی موثر باشد و این دانش می‌تواند در سایر جوامع از اعتبار لازم برخوردار باشد و عکس قضیه نیز ممکن است. مثلاً اگر دانش بومی تحت تاثیر عناصر خارجی قرار بگیرد، طبیعی است که نتواند پویایی و توسعه لازم را داشته باشد و در نتیجه پیامد این حالت آن خواهد بود که دانش در دانش جهانی غرق و محو و بی‌اثر می‌شود و مشخص است که دلیل آن، عدم تناسب و کارایی خود دانش بومی است (قاسم‌پور دهاقانی و همکاران، ۱۳۹۰: ۸).

قاسم‌پور دهاقانی و همکاران، (۱۳۹۰) نیز ابراز داشتند که نظام برنامه‌ریزی درسی در آموزش عالی ایران در حال حاضر و در شرایط جهانی شدن باید متوجه حفظ و نشر دانش محلی، سرمایه فرهنگی و ارزش‌های بومی و عرضه آن به سایر منابع با نهادهای برون محلی یا جهانی باشد. این سیاست هم مستلزم بومی سازی علوم و نیازمند بین‌المللی سازی نظام‌های آموزش عالی است.

محیط حسابداری بر دانش حسابداری تاثیر می‌گذارد و از آن تاثیر می‌پذیرد. از این حیث باید بین برنامه‌های درسی و محیط اقتصادی سازگاری برقرار باشد. یعنی باید برنامه‌های درسی حسابداری را براساس نیازهای

استفاده‌کنندگان از اطلاعات حسابداری و متناسب با بازار کار تنظیم کنیم. ناسازگاری برنامه‌های درسی حسابداری و عمل (دانش و حرفه) حسابداری بر اثر بخشی دوره‌های آموزش دانشگاهی اثر منفی گذاشته است زیرا به دلیل فرایند وارداتی بودن دانش و علم معمولاً آموزش ما جلوتر صنعت حرکت می‌کند (پورعلی، ۱۳۸۴:۱۵۲).

وزیری (۱۳۷۸) در بررسی نظام برنامه‌ریزی درسی آموزش عالی ایران نتیجه گرفت که استادان و دانشجویان ۶ گروه عمده آموزشی (پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی، کشاورزی، دامپزشکی، هنر و معماری) برنامه درسی گروه خود را از نظر هماهنگی با پیشرفت‌های علمی و هدف‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و توجه به کیفیت نهایی برون‌دادهای آموزش عالی و توانایی پرورش مهارت‌های شغلی، ضعیف ارزیابی کرده است. به نظر می‌رسد که اگر آموزش عالی برنامه‌هایی مطابق پیشرفت‌های روز و منطبق با نیاز آن در بازار کار امروزی منطقه برای آموزش تنظیم نماید، باعث شود که دانشجویان با روش‌های نوین آشنایی بیشتر پیدا کرده و از آن در مشاغل استفاده کنند که گامی برای پیشرفت در جامعه است.

دانش بومی در ترکیب با دانش رسمی به منظور به روز شدن و سازگاری با شرایط نوین می‌تواند راهی مناسب برای توسعه پایدار محلی، منطقه‌ای و ملی است که با اختیار دادن به جوامع محلی، فرایند مشارکت مردم بومی در فرایند توسعه به عنوان اصل اساسی پایداری توسعه نیز فراهم می‌شود (جمعه پور، ۱۳۹۰:۱۹). آن چیزی که باعث برجسته شدن موضوع بومی‌سازی در سال‌های اخیر شده است آشکار شدن این موضوع است که به ودیعه گرفتن روش‌ها و تجارب دیگران بدون در نظر گرفتن تفاوت‌های بین جوامع، فرهنگ‌ها و فضاها نمی‌تواند منجر به توسعه پایا و بادوامی در این جوامع شود. نتایج تحقیقات نشان داده است که بسیاری از تکنیک‌ها و روش‌های سنتی در عرصه تولید، فرهنگ و اجتماع در جامعه محلی بومی به دلیل سازگاری و تطابق با زیست بوم این جوامع موفق بوده است.

بررسی‌هایی که در یکی از مراکز آموزشی به عمل آمد نشان می‌دهد بومی‌سازی در جهت‌های مختلف موجب صرفه‌جویی، کاهش هزینه‌ها، افزایش انگیزه، علاقمند شدن به سرنوشت، بالا رفتن روحیه همکاری، ایجاد تعهد، شوق به تلاش، همکاری صمیمانه و... می‌انجامد.

اساتید رشته حسابداری هم خواستار برنامه‌های آموزشی مناسب و منطبق با نیازهای بومی جامعه اقتصادی می‌باشند. برای ایجاد تغییرات چشمگیر در بخش آموزش هر کشوری تدوین برنامه‌های کاربردی برای شناسایی نیازهای حرفه‌ای و فراهم کردن زمینه‌های لازم برای رشد مهارت‌های حرفه‌ای آموزشگران آن کشور امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است (Taylor & Williams, 2003). لذا با توجه به مفهوم بومی‌سازی و تحقیقات پیشین در مورد تغییر برنامه آموزشی دروس حسابداری انجام شده است، می‌توان این طور استنباط

نمود که باید بین آموزش حسابداری و کارایی آن در حوزه بومی ارتباط برقرار باشد. لذا این تحقیق قصد دارد به بررسی سودمندی آموزش حسابداری با رویکرد بومی بپردازد.

پیشینه تحقیق

مهمویی (۱۳۹۱)، به بررسی میزان آموزش مهارت‌های اشتغال‌زایی مورد نیاز بازار کار در برنامه‌های درسی کارشناسی ناپیوسته حسابداری، عمران و صنایع غذایی پرداختند. هدف این پژوهش بررسی میزان آموزش مهارت‌های اشتغال‌زایی مورد نیاز بازار کار در برنامه‌های درسی حسابداری، عمران و صنایع غذایی است. روش پژوهش از نوع زمینه‌یابی بوده و ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه‌های محقق ساخته و آمار توصیفی می‌باشد. نتایج تحقیق نشان داد که مهارت‌های اشتغال‌زا در برنامه درسی رشته حسابداری آموزش داده نشده است. آرانی و همکاران (۱۳۹۰)، به ارزیابی کیفیت خدمات آموزشی تحصیلات تکمیلی حسابداری از دیدگاه دانشجویان دانشگاه‌های منتخب ایران پرداختند. هدف تحقیق بهینه‌سازی و ارتقای کیفیت خدمات آموزشی در دانشگاه‌ها مستلزم شناخت و ارزیابی دقیق آن است. این تحقیق به روش پرسشنامه انجام شده و نتایج آن نشان داد که کیفیت خدمات آموزشی در مقطع کارشناسی ارشد حسابداری در دانشگاه‌های مورد مطالعه در تمامی ابعاد مورد بررسی نامطلوب است.

قاسم پوردهاقانی و همکاران (۱۳۸۹)، به تحلیلی بر بومی‌سازی و بین‌المللی شدن برنامه درسی دانشگاه‌ها در عصر جهانی شدن پرداختند. پس هدف تحقیق واکاوی و تحلیل ماهیت، اهداف و الگوهای عملی نظریه بین‌المللی سازی برنامه درسی در آموزش عالی است. این تحقیق به روش توصیفی و تحلیلی انجام شده است. نتایج تحقیق نشان داد اگر برنامه‌ریزی درسی آموزش عالی مبتنی بر نظریه DNA باشد، این فرصت فراهم می‌شود که هم از دانش بومی و هم از دانش جهانی استفاده شود.

وکیلی فرد و همکاران (۱۳۸۸)، به مطالعه، ارزیابی و جهت‌گیری‌های بخش آموزش عالی در چهار برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه اسلامی (۱۳۶۸ تا ۱۳۸۸) پرداخته است. هدف از تحقیق بررسی جهت‌گیری‌های آموزش عالی در چهار برنامه پنج ساله است. این تحقیق به شیوه میدانی انجام شده و ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه می‌باشد. نتایج تحقیق نشان داد، که چالش‌های متعددی از جمله تداوم برنامه‌ها و شیوه‌های سنتی آموزش، عدم انطباق محتوای درسی رشته‌های مختلف آموزشی با نیازهای جامعه روبه‌رو بوده و برنامه‌های در حال اجرای آموزش عالی با وضعیت مطلوب فاصله بسیار دارد و باید اصلاحاتی در برنامه درسی انجام گیرد.

باقری و نمازیان (۱۳۹۱)، به بررسی موانع کارآفرینی در ایران و نقش بومی سازی و راهکارها آن پرداختند. هدف اصلی مقاله بیان موانع کارآفرینی در ایران، بومی سازی آن و ارائه راهکارهایی به منظور اثربخشی کارآفرینی بر پیشبرد توسعه کشور می‌باشد. این تحقیق به روش توصیفی و تحلیلی انجام شده است و نتایج تحقیق نشان داد به منظور کارایی و اثربخشی کارآفرینی در پیشبرد توسعه کشور، بومی سازی کارآفرینی براساس ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و شرایط محیطی حاکم بر جامعه ایرانی امری ضروری است.

فرضیات تحقیق

با مطالعه ادبیات تحقیق یک فرضیه اصلی و سه فرضیه فرعی مطرح گردید:

۱- بومی سازی آموزش حسابداری سودمند است.

۱-۱. بومی سازی آموزش حسابداری باعث بهبود کارایی نظام آموزشی در رشته حسابداری می‌شود.

۱-۲. بومی سازی آموزش باعث توسعه دانش حسابداری در کشور می‌شود.

۱-۳. بومی سازی آموزش حسابداری باعث بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری در هر منطقه

می‌شود.

روش تحقیق

روش تحقیق توصیفی تحلیلی بوده و اطلاعات لازم برای آزمون فرضیات تحقیق با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته که روایی آن با استفاده از اساتید حوزه تخصصی حسابداری و صاحب‌نظران حوزه آموزشی به تایید رسیده است با پایایی ۸۸ درصد جمع‌آوری شده است. توزیع پرسشنامه‌ها بین شاغلین در حرفه حسابداری اعم از بخش دولتی و بخش خصوصی که به نحوی با مسائل مربوط به حسابداری و امور مالی سروکار دارند انجام شده است. نمونه آماری به دلیل کثرت شاغلین حرفه حسابداری و سطح پراکندگی آنها در سطح شهرستان بیرجند بصورت در دسترس انتخاب شده است که اطلاعات لازم از میان ۱۱۰ نفر شاغل در حرفه حسابداری مهم از دولتی و خصوصی جمع‌آوری شد. برای تدوین پرسشنامه تحقیق ابتدا با بهره‌گیری از مقالات گوناگون در حوزه بومی سازی آموزش در رشته‌های مختلف با تأکید بر حوزه‌های مالی چارچوب نظری کار شکل گرفت و پس از مطالعات فراوان پرسشنامه کار با تعداد ۱۷ سؤال مورد تأیید قرار گرفت.

اطلاعات مربوط به پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده:

جدول شماره ۱ مربوط به تعداد پرسشنامه‌هایی است که در بین افراد مربوطه توزیع شده و به سوالات خواسته شده از آنها پاسخ داده‌اند.

جدول شماره ۱: اطلاعات مربوط به پرسشنامه‌ها

عنوان	تعداد
پرسشنامه‌های توزیع شده	۱۱۰
پرسشنامه‌های دریافت شده	۸۰
پرسشنامه‌های غیر قابل استفاده	۵
پرسشنامه‌های قابل استفاده	۷۵

جدول شماره ۱ نشان می‌دهد که تعداد ۱۱۰ پرسشنامه در بین افراد مورد آزمون توزیع شده که از این تعداد ۸۰ پرسشنامه جمع‌آوری شده و ۵ پرسشنامه غیر قابل استفاده کنار گذاشته شده و از ۷۵ پرسشنامه باقیمانده تجزیه و تحلیل به عمل آمده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش ضریب همبستگی، رگرسیون، آزمون تک متغیره که با استفاده از نرم‌افزار SPSS صورت گرفته است.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

در جدول شماره ۲، توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب وضعیت اشتغال نشان داده شده است.

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب وضعیت اشتغال

وضعیت اشتغال	فراوانی	درصد
شاغل در بخش دولتی	۴۸	۶۴
شاغل در بخش خصوصی	۲۷	۳۶
جمع کل	۷۵	۱۰۰

با توجه به جدول شماره ۲، ۴۸ نفر از افراد مورد مطالعه شاغل در بخش دولتی و ۲۷ نفر شاغل در بخش خصوصی بودند. در جدول شماره ۳، توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب میزان تحصیلات نشان داده شده است.

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب میزان تحصیلات

میزان تحصیلات	فراوانی	درصد
دیپلم و فوق دیپلم	۱۷	۲۲/۷
لیسانس	۴۸	۶۴
فوق لیسانس و بالاتر	۱۰	۱۳/۳
جمع کل	۷۵	۱۰۰

همانطور که جدول شماره ۳ نشان می‌دهد، بیشترین فراوانی (۴۸ نفر) مربوط به افراد با تحصیلات لیسانس و کمترین فراوانی (۱۰ نفر) مربوط به افراد با فوق لیسانس و بالاتر بود. در جدول شماره ۴، توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه برحسب سابقه کار نشان داده شده است.

جدول شماره ۴: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب سابقه کار

سابقه کاری	فراوانی	درصد
۱-۵ سال	۲۲	۲۹/۳
۶-۱۵ سال	۳۲	۴۲/۷
۱۶ سال و بالاتر	۲۱	۲۸
جمع کل	۷۵	۱۰۰

با توجه به جدول فوق، ۳۲ نفر از افراد دارای سابقه کاری ۱۵-۶ سال و ۲۱ نفر از افراد دارای سابقه کاری ۱۶ سال و بالاتر بودند. در جدول شماره ۵، دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی حسابداری بر بهبود کارایی نظام آموزشی نشان داده شده است.

جدول شماره ۵: مقایسه دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی حسابداری

بر بهبود کارایی نظام آموزشی

متغیر	فراوانی	درصد
کم	۵	۶/۷
متوسط	۱۹	۲۵/۳
زیاد	۳۹	۵۲
خیلی زیاد	۱۲	۱۶
جمع کل	۷۵	۱۰۰
$\chi^2=۳۴/۳۹$		$df=۳$
		$p<۰/۰۰۱$

با توجه به جدول فوق، فراوانی افرادی که معتقد بودند بومی‌سازی آموزشی حسابداری به میزان زیاد و خیلی زیاد باعث بهبود کارایی نظام آموزشی می‌شود نسبت به افرادی که گزینه کم و متوسط را انتخاب کردند به طور معناداری بیشتر بود ($p<۰/۰۰۱$). در جدول شماره ۵، دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر توسعه دانش حسابداری نشان داده شده است.

جدول شماره ۶: مقایسه دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر توسعه دانش حسابداری

متغیر	فراوانی	درصد
خیلی کم	۲	۲/۷
کم	۱۳	۱۷/۳
متوسط	۲۵	۳۳/۳
زیاد	۲۱	۲۸
خیلی زیاد	۱۴	۱۸/۷
جمع کل	۷۵	۱۰۰
$\chi^2=۲۰/۶۷$		$df=۴$
$p<۰/۰۰۱$		

همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد، ۲۵ نفر از افراد اعلام کردند که بومی‌سازی آموزشی به میزان متوسط باعث توسعه در نقش حسابداری در کشور می‌شود و ۲ نفر این میزان را خیلی کم گزارش کرده‌اند و از نظر آماری تفاوت معناداری در دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر توسعه دانش حسابداری وجود داشت ($p<۰/۰۰۱$). در جدول شماره ۷، دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری در هر منطقه نشان داده شده است.

جدول شماره ۷: مقایسه دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر بهبود

عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری در هر منطقه

متغیر	فراوانی	درصد
کم	۶	۸
متوسط	۳۶	۴۸
زیاد	۱۷	۲۲/۷
خیلی زیاد	۱۶	۲۱/۳
جمع کل	۷۵	۱۰۰
$\chi^2=۲۵/۱۰$		$df=۳$
$p<۰/۰۰۱$		

با توجه به جدول فوق، بیشترین فراوانی (۳۶ نفر) مربوط به افرادی بود که معتقد بودند بومی‌سازی آموزشی به میزان متوسطی باعث بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری در هر منطقه می‌شود و ۶ نفر تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان را کم می‌دانسته‌اند و در دیدگاه افراد مورد مطالعه

در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری در هر منطقه تفاوت معناداری وجود داشت ($p < 0/001$). در جدول شماره ۸، دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی آموزش حسابداری با رویکرد بومی نشان داده شده است.

جدول شماره ۸: مقایسه دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی آموزش حسابداری با رویکرد بومی

متغیر	فراوانی	درصد
کم	۷	۹/۳
متوسط	۲۵	۳۳/۳
زیاد	۳۵	۴۶/۷
خیلی زیاد	۸	۱۰/۷
جمع کل	۷۵	۱۰۰
$\chi^2 = 29/69$ $df = 3$ $p < 0/001$		

همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد، فراوانی افرادی که سودمندی آموزش حسابداری با رویکرد بومی را متوسط و زیاد اعلام کردند نسبت به افرادی که کم و خیلی زیاد اعلام نمودند بیشتر بود و از نظر آماری تفاوت معناداری در دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی آموزش حسابداری با رویکرد بومی وجود داشت ($p < 0/001$).

فرضیه اصلی: بومی‌سازی آموزش حسابداری سودمند است.

در جدول شماره ۹، میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری نشان داده شده است.

جدول شماره ۹: مقایسه میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی

آموزش حسابداری

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	t	اختلاف میانگین	میانگین نظری	انحراف معیار	میانگین تجربی
$< 0/001$	۷۴	۷/۷۹	۰/۵۲	۳	۰/۵۸	۳/۵۲

نتیجه آزمون t تک متغیره نشان داد که میانگین نمره دیدگاه افراد در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری نسبت به نمره نظری (۳) بیشتر بود و این تفاوت از نظر آماری معنادار بود ($p < 0/001$). به عبارتی از دیدگاه افراد مورد مطالعه بومی‌سازی آموزش حسابداری سودمند است.

فرضیه فرعی ۱: بومی‌سازی آموزشی حسابداری باعث بهبود کارایی نظام آموزشی می‌شود.
در جدول شماره ۱۰، میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی حسابداری بر بهبود کارایی نظام آموزشی نشان داده شده است.

جدول شماره ۱۰: مقایسه میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی

آموزشی حسابداری بر بهبود کارایی نظام آموزشی

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	t	اختلاف میانگین	میانگین نظری	انحراف معیار	میانگین تجربی
<0/001	۷۴	۹/۰۳	۰/۶۱	۳	۰/۵۹	۳/۶۱

نتیجه آزمون t تک متغیره نشان داد که میانگین نمره دیدگاه افراد در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی حسابداری بر بهبود کارایی نظام آموزشی نسبت به نمره نظری (۳) بیشتر بود و این تفاوت از نظر آماری معنادار بود ($p < 0/001$). به عبارتی از دیدگاه افراد مورد مطالعه بومی‌سازی آموزشی حسابداری باعث بهبود کارایی نظام آموزشی می‌شود.

فرضیه فرعی ۲: بومی‌سازی آموزشی باعث توسعه دانش حسابداری در کشور می‌شود.
در جدول شماره ۱۱، میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر توسعه دانش حسابداری نشان داده شده است.

جدول شماره ۱۱: مقایسه میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر توسعه دانش

حسابداری

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	t	اختلاف میانگین	میانگین نظری	انحراف معیار	میانگین تجربی
<0/001	۷۴	۴/۱۱	۰/۳۶	۳	۰/۷۷	۳/۳۶

نتیجه آزمون t تک متغیره نشان داد که میانگین نمره دیدگاه افراد در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر توسعه دانش حسابداری نسبت به نمره نظری (۳) بیشتر بود و این تفاوت از نظر آماری معنادار بود ($p < 0/001$). به عبارتی از دیدگاه افراد مورد مطالعه بومی‌سازی آموزشی باعث توسعه دانش حسابداری در کشور می‌شود.

فرضیه فرعی ۳: بومی‌سازی آموزش حسابداری باعث بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری در هر منطقه می‌شود.

در جدول شماره ۱۲، میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری نشان داده شده است.

جدول شماره ۱۲: مقایسه میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	t	اختلاف میانگین	میانگین نظری	انحراف معیار	میانگین تجربی
<0/001	۷۴	۵/۴۳	۰/۴۸	۳	۰/۷۷	۳/۴۸

نتیجه آزمون t تک متغیره نشان داد که میانگین نمره دیدگاه افراد در خصوص تاثیر بومی‌سازی آموزشی بر بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری نسبت به نمره نظری (۳) بیشتر بود و این تفاوت از نظر آماری معنادار بود ($p < 0/001$). به عبارتی از دیدگاه افراد مورد مطالعه بومی‌سازی آموزش حسابداری باعث بهبود عملکرد فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری در هر منطقه می‌شود.

۴-۴: یافته‌های جانبی

در جدول شماره ۱۳، دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب وضعیت اشتغال نشان داده شده است. همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد، ۲۲ نفر از افراد شاغل در بخش دولتی و ۱۷ نفر از افراد شاغل در بخش خصوصی بومی‌سازی آموزش حسابداری بر بهبود کارایی نظام آموزشی و ۲۴ نفر از شاغلین بخش دولتی و ۱۱ نفر از شاغلین بخش خصوصی سودمندی

بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل را زیاد اعلام کردند و از نظر آماری تفاوت معناداری در دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب وضعیت اشتغال نبود ($p > 0/05$).

جدول شماره ۱۳: مقایسه دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب وضعیت اشتغال

نتیجه آزمون آماری	خیلی زیاد فراوانی (درصد)	زیاد فراوانی (درصد)	متوسط فراوانی (درصد)	کم فراوانی (درصد)	خیلی کم فراوانی (درصد)	شاغل در بخش	مولفه
Fisher Exact Test=۲/۰۹ p=۰/۵۷	(۱۸/۸)۹	(۴۵/۸)۲۲	(۲۷/۱)۱۳	(۸/۳)۴	-	دولتی	بهبود کارایی نظام آموزشی
	(۱۱/۱)۳	(۶۳)۱۷	(۲۲/۲)۶	(۳/۷)۱	-	خصوصی	
	(۱۶)۱۲	(۵۲)۳۹	(۲۵/۳)۱۹	(۶/۷)۵	-	جمع کل	
Fisher Exact Test=۴/۹۹ p=۰/۲۷	(۲۰/۸)۱۰	(۲۹/۲)۱۴	(۳۷/۵)۱۸	(۱۰/۴)۵	(۲/۱)۱	دولتی	توسعه دانش حسابداری در کشور
	(۱۴/۸)۴	(۲۵/۹)۷	(۲۵/۹)۷	(۲۹/۶)۸	(۳/۷)۱	خصوصی	
	(۱۸/۷)۱۴	(۲۸)۲۱	(۳۳/۳)۲۵	(۱۷/۳)۱۳	(۲/۷)۲	جمع کل	
Fisher Exact Test=۴/۵۱ p=۰/۲۱	(۱۸/۸)۹	(۲۵)۱۲	(۴۳/۸)۲۱	(۱۲/۵)۶	-	دولتی	بهبود عملکرد فارغ التحصیلان رشته حسابداری
	(۲۵/۹)۷	(۱۸/۵)۵	(۵۵/۶)۱۵	۰	-	خصوصی	
	(۲۱/۳)۱۶	(۲۲/۷)۱۷	(۴۸)۳۶	(۸)۶	-	جمع کل	
Fisher Exact Test=۳/۱۶ p=۰/۳۸	(۱۰/۴)۵	(۵۰)۲۴	(۲۷/۱)۱۳	(۱۲/۵)۶	-	دولتی	سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل
	(۱۱/۱)۳	(۴۰/۷)۱۱	(۴۴/۴)۱۲	(۳/۷)۱	-	خصوصی	
	(۱۰/۷)۸	(۴۶/۷)۳۵	(۳۳/۳)۲۵	(۹/۳)۷	-	جمع کل	

در جدول شماره ۱۴، دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب میزان تحصیلات نشان داده شده است.

جدول شماره ۱۴: مقایسه دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن بر حسب میزان تحصیلات

نتیجه آزمون آماری	خیلی زیاد فراوانی (درصد)	زیاد فراوانی (درصد)	متوسط فراوانی (درصد)	کم فراوانی (درصد)	خیلی کم فراوانی (درصد)	شاغل در بخش	مولفه
Fisher Exact Test=۴/۱۷ p=۰/۶۶	(۱۷/۶)۳	(۵۸/۸)۱۰	(۱۱/۸)۲	(۱۱/۸)۲	-	دیپلم و فوق دیپلم	بهبود کارایی نظام آموزشی
	(۱۴/۶)۷	(۵۲/۱)۲۵	(۲۷/۱)۱۳	(۶/۳)۳	-	لیسانس	
	(۲۰)۲	(۴۰)۴	(۴۰)۴	۰	-	فوق لیسانس و بالاتر	
	(۱۶)۱۲	(۵۲)۳۹	(۲۵/۳)۱۹	(۶/۷)۵	-	جمع کل	
Fisher Exact Test=۶/۲۴ p=۰/۶۲	(۲۹/۴)۵	(۲۳/۵)۴	(۲۹/۴)۵	(۱۷/۶)۳	۰	دیپلم و فوق دیپلم	توسعه دانش حسابداری در کشور
	(۱۸/۸)۹	(۳۱/۳)۱۵	(۳۱/۳)۱۵	(۱۴/۶)۷	(۴/۲)۲	لیسانس	
	۰	(۲۰)۲	(۵۰)۵	(۳۰)۳	۰	فوق لیسانس و بالاتر	
	(۱۸/۷)۱۴	(۲۸)۲۱	(۳۳/۳)۲۵	(۱۷/۳)۱۳	(۲/۷)۲	جمع کل	
Fisher Exact Test=۱/۲۴ p=۰/۹۹	(۱۷/۶)۳	(۲۹/۴)۵	(۴۷/۱)۸	(۵/۹)۱	-	دیپلم و فوق دیپلم	بهبود عملکرد فارغ التحصیلان رشته حسابداری
	(۲۲/۹)۱۱	(۲۰/۸)۱۰	(۴۷/۹)۲۳	(۸/۳)۴	-	لیسانس	
	(۲۰)۲	(۲۰)۲	(۵۰)۵	(۱۰)۱	-	فوق لیسانس و بالاتر	
	(۲۱/۳)۱۶	(۲۲/۷)۱۷	(۴۸)۳۶	(۸)۶	-	جمع کل	
Fisher Exact Test=۴/۷۳ p=۰/۵۷	(۱۷/۶)۳	(۴۱/۲)۷	(۲۹/۴)۵	(۱۱/۸)۲	-	دیپلم و فوق دیپلم	سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل
	(۱۰/۴)۵	(۵۰)۲۴	(۲۹/۲)۱۴	(۱۰/۴)۵	-	لیسانس	
	۰	(۴۰)۴	(۶۰)۶	۰	-	فوق لیسانس و بالاتر	
	(۱۰/۷)۸	(۴۶/۷)۳۵	(۳۳/۳)۲۵	(۹/۳)۷	-	جمع کل	

با توجه به جدول فوق نشان می‌دهد، بین دیدگاه افراد مورد مطالعه درخصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب میزان تحصیلات تفاوت معناداری وجود نداشت ($p > 0/05$).

در جدول شماره ۱۵، دیدگاه افراد مورد مطالعه درخصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب سابقه کاری نشان داده شده است.

جدول شماره ۱۵: مقایسه دیدگاه افراد مورد مطالعه درخصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب سابقه کاری

نتیجه آزمون آماری	خیلی زیاد فراوانی (درصد)	زیاد فراوانی (درصد)	متوسط فراوانی (درصد)	کم فراوانی (درصد)	خیلی کم فراوانی (درصد)	سابقه کاری	مولفه
Fisher Exact Test=۱۱/۴۹ p=۰/۰۶	(۱۳/۶)۳	(۵۰)۱۱	(۵۰)۱۱	(۲۷/۳)۶	(۹/۱)۲	۱-۵ سال	بهبود کارایی نظام آموزشی
	(۹/۴)۳	(۶۸/۸)۲۲	(۶۸/۸)۲۲	(۲۱/۹)۷	۰	۶-۱۵ سال	
	(۲۸/۶)۶	(۲۸/۶)۶	(۲۸/۶)۶	(۲۸/۶)۶	(۱۴/۳)۳	بیشتر از ۱۶ سال	
	(۱۶)۱۲	(۵۲)۳۹	(۲۵/۳)۱۹	(۲۵/۳)۱۹	(۶/۷)۵	جمع کل	
Fisher Exact Test=۸/۳۷ p=۰/۳۶	(۹/۱)۲	(۲۲/۷)۵	(۵۰)۱۱	(۱۳/۶)۳	(۴/۵)۱	۱-۵ سال	توسعه دانش حسابداری در کشور
	(۱۵/۶)۵	(۲۸/۱)۹	(۳۱/۳)۱۰	(۲۱/۹)۷	(۳/۱)۱	۶-۱۵ سال	
	(۳۳/۳)۷	(۳۳/۳)۷	(۱۹)۴	(۱۴/۳)۳	۰	بیشتر از ۱۶ سال	
	(۱۸/۷)۱۴	(۲۸)۲۱	(۳۳/۳)۲۵	(۱۷/۳)۱۳	(۲/۷)۲	جمع کل	
Fisher Exact Test=۲/۶۶ p=۰/۸۸	(۲۲/۷)۵	(۱۸/۲)۴	(۵۴/۵)۱۲	(۴/۵)۱	-	۱-۵ سال	بهبود عملکرد فارغ التحصیلان رشته حسابداری
	(۱۸/۸)۶	(۲۵)۸	(۵۰)۱۶	(۶/۳)۲	-	۶-۱۵ سال	
	(۲۳/۸)۵	(۲۳/۸)۵	(۳۸/۱)۸	(۱۴/۳)۳	-	بیشتر از ۱۶ سال	
	(۲۱/۳)۱۶	(۲۲/۷)۱۷	(۴۸)۳۶	(۸)۶	-	جمع کل	
Fisher Exact Test=۱۰/۴۰ p=۰/۰۹	(۱۳/۶)۳	(۲۷/۳)۶	(۵۰)۱۱	(۹/۱)۲	-	۱-۵ سال	سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل
	(۳/۱)۱	(۶۲/۵)۲۰	(۲۸/۱)۹	(۶/۳)۲	-	۶-۱۵ سال	
	(۱۹)۴	(۴۲/۹)۹	(۲۳/۸)۵	(۱۴/۳)۳	-	بیشتر از ۱۶ سال	
	(۱۰/۷)۸	(۴۶/۷)۳۵	(۳۳/۳)۲۵	(۹/۳)۷	-	جمع کل	

همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد، ۶ نفر از افراد با سابقه کاری بیشتر از ۱۶ سال و ۱۱ نفر از افراد با سابقه کاری ۵-۱ سال میزان تاثیر بومی‌سازی آموزش حسابداری را بر بهبود کارایی نظام آموزشی را زیاد اعلام نمودند و هیچکدام از افراد با سابقه کاری ۱۵-۶ سال در این خصوص گزینه کم را انتخاب نکردند و از نظر آماری بین دیدگاه افراد مورد مطالعه درخصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب سابقه کاری تفاوت معناداری نبود ($p > 0/05$).

در جدول شماره ۱۶، میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه درخصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب محل کار نشان داده شده است.

جدول شماره ۱۶: مقایسه میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه درخصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب محل کار

مولفه	محل کار	میانگین	انحراف استاندارد	t	df	p
بهبود کارایی نظام آموزشی	دولتی	۳/۵۹	۰/۶۴	۰/۳۹	۷۳	۰/۷۰
	خصوصی	۳/۶۴	۰/۵۰			
توسعه دانش حسابداری در کشور	دولتی	۳/۴۴	۰/۷۳	۱/۱۲	۷۳	۰/۲۷
	خصوصی	۳/۲۳	۰/۸۳			
بهبود عملکرد فارغ التحصیلان رشته حسابداری	دولتی	۳/۴۳	۰/۸۲	۰/۶۴	۷۳	۰/۵۳
	خصوصی	۳/۵۶	۰/۶۷			
سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل	دولتی	۳/۵۲	۰/۶۱	۰/۰۱	۷۳	۰/۹۹
	خصوصی	۳/۵۲	۰/۵۴			

با توجه به جدول فوق، از نظر آماری تفاوت معناداری در میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب محل کار وجود نداشت ($p > 0/05$).

در جدول شماره ۱۷، میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب میزان تحصیلات نشان داده شده است. با توجه به جدول ۱۷، از نظر آماری تفاوت معناداری در میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب محل کار وجود نداشت ($p > 0/05$).

جدول شماره ۱۷: مقایسه میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب میزان تحصیلات

مولفه	میزان تحصیلات	میانگین	انحراف استاندارد	F	df	p
بهبود کارایی نظام آموزشی	دیپلم و فوق دیپلم	۳/۶۳	۰/۶۶	۰/۰۱	(۷۴ و ۲)	۰/۹۹
	لیسانس	۳/۶۱	۰/۵۹			
	فوق لیسانس و بالاتر	۳/۵۹	۰/۴۹			
توسعه دانش حسابداری در کشور	دیپلم و فوق دیپلم	۳/۴۷	۰/۸۶	۱/۱۹	(۷۴ و ۲)	۰/۳۱
	لیسانس	۳/۴۰	۰/۷۶			
	فوق لیسانس و بالاتر	۳/۰۲	۰/۵۱			
بهبود عملکرد فارغ التحصیلان رشته حسابداری	دیپلم و فوق دیپلم	۳/۵۲	۰/۸۳	۰/۰۹	(۷۴ و ۲)	۰/۹۲
	لیسانس	۳/۴۸	۰/۷۷			
	فوق لیسانس و بالاتر	۳/۴۰	۰/۶۸			
سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل	دیپلم و فوق دیپلم	۳/۵۷	۰/۶۸	۰/۲۳	(۷۴ و ۲)	۰/۷۹
	لیسانس	۳/۵۳	۰/۵۸			
	فوق لیسانس و بالاتر	۳/۴۱	۰/۴۲			

در جدول شماره ۱۸، میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب سابقه کار نشان داده شده است. با توجه به جدول ۱۸، از نظر آماری تفاوت معناداری در میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب سابقه کار وجود نداشت ($p > 0.05$).

جدول شماره ۱۸: مقایسه میانگین نمره دیدگاه افراد مورد مطالعه در خصوص سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل و مولفه‌های آن برحسب سابقه کار

مولفه	سابقه کار	میانگین	انحراف استاندارد	F	df	p
بهبود کارایی نظام آموزشی	۱-۵ سال	۳/۵۰	۰/۶۵	۰/۶۰	(۷۲و۲)	۰/۵۵
	۶-۱۵ سال	۳/۶۸	۰/۴۶			
	۱۶ سال و بیشتر	۳/۶۲	۰/۷۲			
توسعه دانش حسابداری در کشور	۱-۵ سال	۳/۱۹	۰/۷۷	۲/۶۶	(۷۲و۲)	۰/۰۸
	۶-۱۵ سال	۳/۲۷	۰/۷۳			
	۱۶ سال و بیشتر	۳/۶۷	۰/۷۶			
بهبود عملکرد فارغ التحصیلان رشته حسابداری	۱-۵ سال	۳/۴۸	۰/۶۸	۰/۱۱	(۷۲و۲)	۰/۹۰
	۶-۱۵ سال	۳/۴۴	۰/۷۴			
	۱۶ سال و بیشتر	۳/۵۴	۰/۹۲			
سودمندی بومی‌سازی آموزش حسابداری در کل	۱-۵ سال	۳/۴۲	۰/۶۰	۰/۶۴	(۷۲و۲)	۰/۵۳
	۶-۱۵ سال	۳/۵۳	۰/۴۶			
	۱۶ سال و بیشتر	۳/۶۲	۰/۷۳			

نتیجه‌گیری

آموزش عالی با برنامه‌ای مدون مدیریت علم را بر عهده دارد. این مدیریت بحث تناسب علوم انسانی با نیازهای بومی را مدنظر دارد و تلاش می‌کند، دانش ضمنی با دانش صریح یکپارچه شود.

بومی‌سازی دانش به معنای بازگشت به گذشته یا بستن درها به روی تحول و نوآوری نیست بلکه باید توجه داشته باشیم که تقلید صرف و کورکورانه در کار توسعه تاکنون در اغلب کشورهای جهان سوم نتیجه شایانی به همراه نداشته است. به گفته یکی از صاحب‌نظران دانش بومی نباید که در و پنجره را به سوی دنیا ببندیم، دست کم پنجره‌ها را باز کنیم و درها را کنترل کنیم و از آنجا ضمن نظارت بر اعمال دیگران عبرت و پند بگیریم. باید مواظب باشیم که در پذیرش روش‌های نو و تقلید از دیگران و کنار گذاشتن روش‌های نامناسب و ناکارآمد سنتی، روش‌های بومی و مناسب خود را نیز نابود نسازیم. بسیاری از دانش‌های بومی می‌توانند در یک زمان در سطح محلی، منطقه‌ای، ملی و حتی جهانی استفاده شوند و مکانیزم‌های ابتکاری برای حفظ دانش بومی باید توسعه داده شود. بنابراین در عرصه توسعه برای رسیدن به یک فرآیند توسعه پایدار متکی به خود

باید نظام‌های تولید، روش‌ها، تکنیک‌ها و فنون تولید، اجتماعی و اقتصادی بومی را که در شرایط موجود قابلیت استفاده دارند حفظ و تقویت شوند. خلاصه این که بومی سازی باید فلسفه خود را داشته باشد و آن فلسفه دانش بومی است. این دانش بیشتر از یک تلفیق ساده از واقعیت‌های بدست آمده از سطح محلی و غالباً محیط‌های دوردست است. آنچه که باعث برجسته شدن موضوع بومی سازی در سال‌های اخیر شده است آشکار شدن این موضوع است که به ودیعه گرفتن روش‌ها و تجارب دیگران بدون در نظر گرفتن تفاوت‌های بین جوامع، فرهنگ‌ها و فضاها نمی‌تواند منجر به توسعه پایا و بادوامی در این جوامع شود. تجربه روشن ساخته است که بسیاری از تکنیک‌ها و روش‌های سنتی در عرصه تولید، فرهنگ و اجتماع در جامعه محلی بومی به دلیل سازگاری و تطابق با زیست بوم این جوامع همان روش‌هایی هستند که امروزه معرف روش‌های رسیدن به توسعه پایدار می‌باشند. آنچه در مورد توسعه و بومی‌سازی صدق می‌کند این است که توسعه مبتنی بر بومی - سازی و متکی بر دانش بومی به توانمندسازی جامعه و توانبخشی اجتماعی کمک می‌کند. از این بابت هدف اصلی این تحقیق بررسی سودمندی آموزش حسابداری با رویکرد بومی بوده است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که از دیدگاه افراد مورد مطالعه بومی سازی آموزش حسابداری سودمند است. به عبارت دیگر از دیدگاه پاسخگویان بومی سازی آموزش حسابداری باعث بهبود کارایی نظام آموزشی می‌شود و نیز سبب توسعه دانش حسابداری در کشور و بهبود عملکرد فارغ التحصیلان رشته حسابداری در هر منطقه می‌شود. براساس نتایج حاصل از تحقیق به نظر می‌رسد بومی سازی آموزش حسابداری باعث افزایش رابطه بین دانشگاه و صنعت و تطابق نیازهای کارهای منطقه با سرفصل دروس آموزشی می‌شود. لذا تجزیه و تحلیل هر یک از عوامل و مولفه‌های موثر در تغییرات مربوط به بومی‌سازی آموزش حسابداری در این تحقیق که ضرورت آموزش با نیاز هر منطقه را نشان می‌دهد که بومی سازی آموزش حسابداری در مجموع سودمند است.

منابع و ماخذ

- ۱- آرانی، لیلا، جوادی، سیدعلی، رضازاده، فاطمه، ناصری، احمد. (۱۳۸۹)، "ارزیابی کیفیت خدمات آموزشی تحصیلات تکمیلی حسابداری از دیدگاه دانشجویان دانشگاه‌های منتخب ایران"، ۲۱۷-۲۲۸.
- ۲- اخوی راد، بتول. (۱۳۸۸)، "بررسی شیوه‌های بومی‌سازی علوم انسانی و تاثیر آن بر آموزش عالی، علوم اجتماعی، مهندسی فرهنگی"، آذر و دی ۱۳۸۸، شماره ۳۵ و ۳۶، ۲۲-۲۹.
- ۳- باقری و نمازیان (۱۳۹۱)، "موانع کارآفرینی در ایران، نقش بومی‌سازی و راهکارها، در مجموعه مقالات کنفرانس ملی کارآفرینی و مدیریت کسب و کارهای دانش بنیان"، بابلسر.

- ۴- پورعلی، محمدرضا. (۱۳۸۴)، "آموزش حسابداری (چالش‌ها و راهکارها)"، مجله حسابداری، شماره ۱۶۶، ۳۳-۳۸.
- ۵- جمعه‌پور، محمود. (۱۳۹۰)، "بومی‌سازی در عرصه توسعه روستایی و نقش دانش بومی در فرایند آن"، فصلنامه توسعه روستایی، شماره ۱، ۱۵۱-۱۸۰.
- ۶- قائمی، محمدحسین، کامیاب، رضا، معصومی، جواد. (۱۳۹۱)، "نظایق توانمندی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری با نیازهای اطلاعاتی و تاثیر آن بر عملکرد شرکت‌ها"، فصلنامه دانش حسابرسی، سال دوازدهم، شماره ۴۶، ۴۸ تا ۶۱.
- ۷- قاسم‌پور دهاقانی، علی، لیاقت‌دار، محمدجواد، جعفری، سیدابراهیم. (۱۳۹۰)، "تحلیلی بر بومی‌سازی و بین‌المللی شدن برنامه درسی دانشگاه‌ها در عصر جهانی شدن"، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، دوره چهارم، شماره ۴، ۲۴-۱.
- ۸- مختاری، مریم، کوبایی، محمد، جاویدی، فاطمه، صیفوری، بتول. (۱۳۹۰)، "امکان گفتمان بومی‌سازی یا اسلامی سازی در ساحت جهانی شدن دنیای امروز"، مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، سال پانزدهم- شماره ۴۹، ۲۶-۴۰.
- ۹- مومنی مهمویی، حسین، کرمی، مرتضی، مشهدی، علی. (۱۳۹۱)، "بررسی میزان آموزش مهارت‌های اشتغال‌زای مورد نیاز بازار کار در برنامه‌های درسی کارشناسی ناپیوسته حسابداری"، فصلنامه پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، سال نهم، دوره دوم، شماره ۷، ۶۰-۷۲.
- ۱۰- مهرعلیزاده، یداله و آرمن، سید عزیز. (۱۳۸۶)، "بررسی بازار کار دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی در دانشگاه‌های دولتی ایران"، دو فصلنامه رهبردهای بازرگانی، دوره ۱، شماره ۲۶، ۷۳-۷۸.
- ۱۱- نفیسی، عطیه. (۱۳۷۷). آموزش و پرورش ایران، مجموعه پنجم: توصیه‌نامه‌های مجامع بین‌المللی درباره آموزش و پرورش. تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۱۲- وزیری، مژده. (۱۳۷۸)، "نظام برنامه‌ریزی درسی در آموزش عالی ایران، ویژگی‌ها و جهت‌گیری‌ها"، رساله دکتری، تهران: دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی.

- ۱۳- Ismail, n. A and King M .,(2007), "factors influencing the alignment of accounting information systems in small and medium sized Malaysian manufacturing firms", journal of information systems and small Business, Vol. 1, No. 1-2, pp. 1-20.
- ۱۴- Cheng, Y. C. (2000), "A CMI-triplization Paradigm for Reforming Education in the New Millennium", International Journal of Educational Management, 14 (4), pp. 156-174.
- ۱۵- Taylor, A. and Williams, r .(2003), "Skills for Agricultural Science Teachers": School Administrators Perspectives; "The Texas Journal of Agricultural and Natural Resources", Vol.16,pp.93-101.